

A sándorfalvi asszonyok

Nagy öröme a családoknak és öröme az országnak, hogy egyre gyakrabban nyílnak a szülőszobák ajtóit. Valljuk meg őszintén, nem volt feltétlenül hitetlen természetű az az ember, aki egy évvel ezelőtt nem tudott elképzelni annyi utcán járó babakocsit, és annyi várandós anyát, mint amennyivel most találkozunk. Gazdasági csapok nyíltak, úgy látszik, jól irányítva és jól adagolva, de ez önmagában kevés. Emelkezünk csak néhány évre vissza! Volt a „kicsi vagy koci” téma beszédében és írásban, aztán lett a „gyerek vagy a kutya” vita, és egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy eltűntek a „vagy”-ok, és kezdünk gyermeket dodelgetni, anyát becsülő felfogással gondolkodni. Bölcsöderől van szó, óvodáról? Sorba állnak a brigádok, és ami tőlük telik, azonnal adják. Az az asszony, aki azelőtt kihúzza magát, mert szánt szándékkal egy gyereket se szült, most sajnálja mulasztását. Aki tavaly, tavalyelőtt még éles nyelvvvel megszólta másodikat, vagy harmadik gyermekeit váró ismerőst, leszokott a megszólásról. Nem is győzné.

Azt vártam ekkora áradás láttán, kifakad majd valamelyik üzem vezetője, hogy így nem lehet dolgozni. Hiába tervező és valamit év elején, kilenc hónap múlva megkontrázzák. Nem hallottam ilyen panaszt, elkezdtem tehát utána járni. Sándorfalva ipari szövetkezetében 370-en dolgoznak, és 111 asszony szülési szabadságon van hároméves anyasági segéllyel. Majdnem minden harmadik. Az elmúlt hónapban 12-en maradtak otthon, nagyolva számolva, minden harmadik napra jutott egy. Erre már csak kifakad a szövetkezet elnöke!

Csúrhítem-csavarhítem a szót, nem fakadt ki. Egyszerűen azt mondja, ez olyan törvényszerűség, amit bele kell kalkulálni a munkába. Megkérdeztem azt is, zárószámok hányszor hivatkoznak majd erre a törvényszerűségekre. Hányszor mondják majd el, ezt meg ezt a tervünket azért nem tudtuk teljesíteni, mert minden harmadik napon kevesebben lettek eggyel a varrógép mellett? Azt a feleletet kaptam, hogy „a termelési frontján ez visszacsúszást nem jelent”. — Hogy, hogy nem? — Úgy, hogy helyettesíteni tudjuk őket. A most belépőket „kéz alá” veszik a régi-

ek, gyorsan megtanítják minden fogásra.

Ahol ennyi asszony van, természetes, hogy gyerekul-tusz is van. A szövetkezet nem azt mondja, gyere be hatra dolgozni, hagy otthon a gyermekedet, majd elmegy az óvodába vagy az iskolába, ahogy tud, hanem azt, hozd magaddal a gyermeket is, ha nem tudod kire hagyni. Itt ez a nagy tanácskozó, korán reggel még sose tanácskoztak benne, nagy asztalok is vannak, játékok is vannak, óvodanyitási, iskolakezdési éppen gyerekeknek való. Otthon úgysem tud kiadósan reggelizni az álmos kicsi, reggelizzen minálunk. Hozzák a boltból a tejet, hozzák a kiflit, ahol sok gyerek egyszerre eszik, nincsen baj az étvágygal.

Megkérdeztem azt is, meztelenre vetkőztetett gazdasági számítással kifizeződik-e ez a törődés? Vagy nem nagy a ráfizetés? Azt mondják, némely dolgokat ugyan nem szabad csak gazdasági szemüveggel nézni, de ez úgy is kifizeződik. Nyugodtan dolgozik az anya, mert tudja, hogy gyermeke nem késik el, a házat se gyújtja föl, fele ruháját se hagyja otthon, és jól is érzi magát.

Jut hely mindenkinek az óvodában? Szerződést kötöttek a tanácsal: segítik a gyermekintézményeket, ami-

vel csak tudják, ez áll a szerződés egyik felében, a másikban meg az, hogy a tanács helyet ad a napköziben.

Még mindig van kérdésnévalóm. Ha most 111 asszony otthon marad, és helyettük másokat vesznek föl, mi lesz velük, ha visszajönnek? Ennyi asszonynak ki tud egyszerre munkát adni?

Csak kérdésbe fogalmazva probléma ez, a valóságban nem. A valóság az, hogy a mostani 111 asszony nem jön vissza egyszerre, spókan megvárják második, vagy harmadik gyermeküket is. Különbözik sem gond, mert emberi számítás szerint, nemcsak most szülnék az asszonyok, hanem három év múlva is. Remélhető, ahányan visszajönnek, legalább annyian otthon maradnak, az újabbak közül. Ha egészséges körforgásnak fogjuk föl, semmi külön gondot nem okozhat.

És biztos, hogy ugyanolyan munkát talál a visszatérő, mint amit itt hagyott? Viszszakerül például ugyanarra a gépre? Nem biztos. Ezt az egyet Sándorfalván nem tudják garantálni. Most folyik egy olyan rekonstrukció a varrodában, hogy várhatóan mindenki jobb, többet tudó gépet talál, amikor visszatér. És ugyanolyan megbecsülést, mint azelőtt.

Horváth Dezső

A gyerekek és a KRESZ

Viszonylag sok a gyermekbaleset. S az ok, a járművezetők figyelmetlenségén kívül, többnyire a tudatlanság. Nem lehet elég korán megtanítani gyermekeinkkel a közlekedés szabályait. Ezért is alakult meg a Csongrád megyei Közlekedésbiztonsági Tanács Gyermek- és Ifjúságnevelési szakbizottsága, mely tegnap, pénteki ülésén megtárgyalta ideit munkáját.

Szabó Tibor elnök emlékeztetett a bizottság feladataira: az óvodai, általános- és középiskolai, főiskolai, egyetemi KRESZ-oktatás irányítására, koordinálására. Tevékenységei közé tartozik, hogy módszertani segédanyagokat állítson össze, és adja ki, szervezze meg a nyári táborokban az oktatást. Ezt az évet több-kevesebb sikerrel zárta a bizottság. A részletes munkatervben feltüntetett feladatok közül — a tagok megfelelően összehangolt munkája híján — néhányat nem teljesítettek. Szép eredményként tarthatják számon azonban, hogy az óvodák részére módszertani segédanyagokat készítettek. Jól sikerült a közlekedési gyermekrajz-pályázat, az eredményeket már kihirdették, és maradandó élményt jelentett a gyerekeknek a hagyományos vetélkedősorozat és az úttörő közlekedési és járóverseny.

Csáki László rendőr őrnagy javaslatot tett az 1975. évi munkaterv összeállítására. Az óvodások részére a közlekedési oktatáshoz módszertani segédanyagot dolgoz ki a szakcsoport. Jövőre is hirdetnek rajzpályázatot és a bizottság anyagiilag is hozzájárul egy közlekedési park építéséhez. Lehetővé teszik, hogy a megyében száz óvodó segédmotor-kerekpár vezetésére jogosító vizsgát tehessen — ingyen.

Az általános iskolákban is megrendezik ismét a hagyományos vetélkedősorozatot, amely egyben előke-

zítő a nemzetközi iskolakupára is. A bizottság célja, hogy minél több gyerek tegye le a segédmotorvezetői vizsgát. Tavaly elkészült a gyalogosok közlekedési szabályait illusztráló diárorsorozat, jövőre eljuttatják az iskolába a kerékpározók tudnivalóit ábrázoló képeket is, megfelelő magyarázó szöveggel vagy magnetofonszalaggal. Programot és módszertani segédanyagot adnak ki az úttörők „közlekedési mozgalmának” vetélkedőjéhez. Tervezik a bizottság tagjai, hogy a gyalogos közlekedés összes magatartásformáját feldolgozó társasjátékot szerkesztenek.

A középiskolákban a KRESZ-oktatás egyik kedvelt formája továbbra is a vetélkedő. Az egyetemeken, főiskolákban, a KISZ-szervezet segítségével, speciál-kollégium formájában szeretnék megszervezni a közlekedési szabályok oktatását.

Szegeden nincs még közlekedési park. A tervek készszen állnak, de még nem döntöttek, hol készüljön el a park. A gedői iskola és az Úttörő tér jött eddig szóba. Jó lenne, ha tavaszodvan birtokukba vehetnék a szegedi gyerekek azt a kis területet, ahol játszva sajátíthatnak el nagyon hasznos ismereteket.

Ch. A.

Előadóest

Újlaky Károly és Darás Léná előadóestjét rendezték meg tegnap, pénteken este Szegeden, a November 7. Művelődési Központban. A „Hispania” című összeállítás anyagát a mai spanyol irodalom alkotásaiból, változatos, a polgárháború időszakától a napjainkban született művekig vers, próza és zene szerepelt a műsorban. Köztük egy Lorca életéről,

Ötletek cseréje

Ifjúsági klubok II. Országos Módszervására

Mi mindennel foglalkoznak a fiatalok az ifjúsági klubokban? Erre a kérdésre már ismert a válasz, nemcsak a közművelődés szakemberei, az ifjúsági és a klubvezetők körében, hanem maguk a fiatalok, a klubok tagjai is megtalálják a számukra értékes és érdekes témákat. A hogyan? — kérdésre nem mindig sikerül sem szóban, sem a klubfoglalkozásokon feleletet adni. Nem ritkán pedig éppen azon múlik a fiatalok érdeklődése, vonzódása egy-egy kisebb közösséghez, hogy sikerül-e megtalálni a formákat és módszereket, amelyek segítségével hasznosan, tartalmasan, okosan lehet az időt használni: önképzésre, készségek és képességek fejlesztésére, jó értelmű kikapcsolódásra, művelődésre és szórakozásra — közösen.

A legjobb formák megtalálásához, új és határos módszerek meghonosodásához — tehát a fiatalok gondolkodásának, magatartásának alakításához — kívánt segítséget nyújtani az Állami Ifjúsági Bizottság, a KISZ Központi Bizottság, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, az Ifjúsági Rádió és a Népművelési Intézet már tavaly, amikor először rendezték meg Budapestén az Országos Módszervásárt. Ezen a vásáron az „áru”: azok a formák, ötletek, módszerek, amelyeket a fiatalok saját klubjaikban alkalmaznak a különböző témájú foglalkozásokon. Szakemberek előtt megynként tartanak bemutatókat a klubtagok, csak a legjobb 25 módszer kerül országos fórum elé, ahol lezajlik a legjobb ötletek cseréje. Ki-ki tanul, okul a többiektől,

hogy saját klubjában kamatoztassa majd az új ismereteit.

Az idén Csongrád megye kapta a II. Országos Módszervásár megrendezésének jogát. Hódmezővásárhelyre tegnap, pénteken délelőtt mintegy 500 fiatal érkezett az ország különböző ifjúsági klubjaiból, valamint Csehszlovákiából, Lengyelországból, az NDK-ból, hogy részt vegyenek a háromnapos eseménysorozatban. A vásárhelyi Petőfi Sándor Művelődési Központban tartották meg tegnap délután a módszervásár ünnepélyes megnyitóját, amelyen Hantos Mihály, a megyei tanács elnöke, lyettese köszöntötte a vendégeket, majd Barabás János, a KISZ Központi Bizottságának titkára mondott megnyitót beszédet. Az ünnepség után megkezdődött a klubfoglalkozási módszerek bemutatása. Tegnap és ma, szombaton délelőtt 25 módszert mutatnak be a zsűri előtt, amelyek közül a leg-

jobb jutalmat kapnak. A bemutatókon látott módszereken kívül gazdát cse, ének azok is, amelyeket írásban küldtek be a klubok. A háromnapos országos akció programjában szakmai tanácskozás is szerepel.

A klubok berendezésének gondjairól szóló beszélgetést Varga Tamás, a Népművelési Intézet munkatársa vezeti ma, szombaton délután. A fiatalok esti programjáról is gondoskodtak a rendezők: tegnap a vendéglátó vásárhelyi klubok hívták meg őket foglalkozásaikra, amelyeket a tavalyi budapesti vásárról hozott módszerek felhasználásával tartottak meg. Ma, szombaton este a JATE ifjúsági klubjában lesz táncház, amelyen a módszervásár vendégei is részt vesznek. A fiatalok országos találkozója vasárnap délután fejeződik be Takács Kálmánnak, az Országos Közművelődési Tanács titkárának zárszavával.

Belföldre és külföldre terveznek

Európa egyik legnagyobb tervező vállalata a csaknem kétezer dolgozót foglalkoztató UVATERV, amelynek eredményes tevékenységéről, hazai és exportmunkáiról számolt be pénteki sajtótájékoztatóján Skoda Lajos igazgató.

Elmondotta egyebek között, hogy legfontosabb feladatuk a közlekedéspolitikai koncepcióban meghatározott útfej-

lesztési, korszerűsítési tervek összeállítása, a metrotervezés, a hidak tervezése. A múlt évben és az idén összesen 880 kilométer új tanulmánytervet és beruházási javaslatát, 120 kilométer út, valamint 29 különböző híd építési tervét készítette el a vállalat. Az észak-déli metró építőt is folyamatosan ellátták tervekkel, s a vonal 1976-ban üzembe kerülő első szakaszához az év végéig valamennyi tervet a kivitelezők rendelkezésére bocsátanak. A vállalat tavaly 42,2 millió forint értékű exportmunkát is végzett; az NDK-nak szénbányászati ipartelepek magas- és mélyépítési terveit, a Szovjetunióknak és Kubának vasbetonalj-gyárak, Pakisztánnak, Egyiptomnak és Vietnámnak hidak és zsilipek tervét készítették el. Jövőre az NDK-nak és Svédországnak iparicsarnok-szerkezeteket terveznek, s egy NSZK-beli és svájci céggel közösen részt vesznek az athéni földalattira kiírt nemzetközi pályázaton. (MTI).

A Tisztatáj novemberi száma

Magas színvonalú írásokkal jelent meg a Tisztatáj novemberi száma. Sokak érdeklődésére tarthat számot Németh László 1968-ban írt háromfelvonásos drámája, a verő, Péter László: Szeged irodalmi emlékhelyei című irodalmi útikönyvről olvashatunk. A Balázs Béla-évfolyamról, melyek Kodály Zoltánnal való barátságára utalnak. A Balázs Béla-évfolyamról olvashatunk részleteket, melyek Kodály Zoltánnal való barátságára utalnak. A Balázs Béla-évfolyamról olvashatunk részleteket, melyek Kodály Zoltánnal való barátságára utalnak.

remtő kapcsolatáról szól. A Kritika rovatban többek között Pilinszky János két kötetéről, Simai Mihály: Kezdetek című verses könyvéről, Péter László: Szeged irodalmi emlékhelyei című irodalmi útikönyvről olvashatunk. A Balázs Béla-évfolyamról, melyek Kodály Zoltánnal való barátságára utalnak. A Balázs Béla-évfolyamról olvashatunk részleteket, melyek Kodály Zoltánnal való barátságára utalnak.

Együttműködés a határőrökkel

Ülésezett a röszei tanács

Ülést tartott tegnap, pénteken a röszei községi tanács. Többek között értékelték a határőrség és a lakosság kapcsolatát és meg- tartásával a határrend betartásával kapcsolatos feladatokat.

Bán János, határőr alezredes elmondta, hogy az elmúlt időszakban tovább javult a községben a honvédelmi nevelés és a határőr őr, valamint a lakosság kapcsolata. A határőr köz- ség politikai és társadalmi szerveinek vezetői, az általános iskolák tanárai helyesen értelmezték a párt- nak a honvédelmi nevelő- munkájáról hozott határozatát. A község lakói megértették, hogy a határ őrzése társadalmi ügy.

A lakosság és a határőrök kapcsolatát erősíti, hogy a különböző rendezvényekre

meghívják a határőröket. Részt vesznek a brigáderte- kezteken, öregek napján, az ifjúsági parlamenteken és hasznos munkát végeznek a légoltalmi oktatásban, és a sorkötelesek honvédelmi oktatásában. A határőrök rész- esen a közéletnek, segítik a község fejlődését.

A lakosság is segíti a határőrök munkáját. Az általános iskola kezdeményezé- sére tanévzáró előtt felké- rik az összes úttörőt, hogy a hivatásos őrök irányításával, segédkezzenek a határ őrzé- sében. A KISZ-szervezetek- kel kialakított kapcsolaton alonban van még javítani- való: az Ifjú Garda kikép- zését akadályozta a vezető hiánya. Az önkéntes rend- őrk is felajánlották közre- működésüket: közös ellen- őrzéseket végeztek a határ- őrkkel.

Szegedi Nemzeti Színház

megvételre keres egy tonett hintaszéket.

Nyugat-magyarországi kirándulás

autobusszal 1974. nov. 6-10-ig (5 nap)
Útvonal: Szeged—Székesfehérvár—Pannonhalma—Győr—Fertőd—Sopron—Fertőrákos—Nagyecsen—Köszeg—Szombathely—Badacsony—Szeged.

Teljes ellátás, szállodai elhelyezés. Részvételi díj: 80 Ft. Jelentkezés és felvilágosítás:

Express Utazási Iroda, Szeged, Kigó u. 3. Telefon: 11-792, 11-095.